

הפטרה " ואשה אחת " פרשת וירא

המאור שבתורה

מעט מן האור דוטה הרבה מן החושך

לצ"נ: מו"א צט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

שבת טו' חשון התשע"ח

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
16:33	17:23	17:59
16:30	17:20	17:55
16:30	17:20	17:55
16:33	17:23	17:59

כל הזכויות שמורות

ישא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

למרות שהיה רש"י בורגשטיין

זצ"ל נטוע על פלגי תורת ליטא, בהיותו מבקש ה' נהג להתבשם מצדיקי הדור לשבטיהם. בגיל 10 נדד לשולחנותיו של רבי אהרן מבלעז. כן הרבה להיכנס לשולחנו הטהור של מרן ה"בית ישראל", ואף משך תקופה היה נכנס לקבל השראה ולהסתופף בצילו של הצדיק הנסתר חכם מוחם מונשה זצ"ל אותו אהב ומתורתו וצדקותו התפעל, ואף מקאמים של פיוטים קדושים של בני עדות המזרח למד בבית מדרשו.

מצוה כנגד התורה, כאור בפני החמה.

בשכנותו של הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל גרו בחורים שלמדו בכריסק, אשר מידי יום שמעו בישיבה שיעור עמוק בקדשים. חיכה להם הרב אבא שאול, שכבר היה ראש ישיבה ומורה הוראה, שיחזרו מהישיבה, והיה מנקש מהם: "אנא, אמרו לי, מה אמר היום המגיד שיעור?"

סיפר הרב מרדכי אליהו זצ"ל על מנהגו של **הבן איש חי זצ"ל**, כל בוקר לאחר התפילה היו יושבים סביבו תלמידיו ומלמדם תורה. יום אחד הגיעה אלמנה לפתח בית הכנסת לשאול שאלה את הבן איש חי, והוא קם ויצא לענות לה. ניצל רבי **אפרים הכהן זצ"ל**, את ההזדמנות, הרים את נעליו של הבן איש חי ונשקם. באותו רגע כבר היה הבן איש חי בדרכו חזרה למקומו, ראה את מעשהו וקרא לעברו: אפרים, מה זה?! מרוב מורא ופחד **נפלו הנעליים** מידיו של רבי אפרים ארצה. ואמר חכם אפרים לרב: אני נשבע לך, חכם מרדכי, כשנישקתי את הנעליים הרגשתי **כמנשק תפילין**, וכשנפלו מידי הרגשתי כאילו תפילין נופלות מידי לארץ! ככה העריכו נעליים של הבן איש חי, כתפילין!

הסבע נתון ביד לומדי התורה.

בשנת תשי"א, בהיותו בן שלוש הרב יוסף עזרא **זליכא זצ"ל**, עלתה משפחתו לארץ ישראל והתגוררה בתחילה במעברה בשכונת עמישב שליד פתח תקווה. כאשר ראה אבי המשפחה שאין בית כנסת באזור, הקדיש חדר מביתו לצורך הקמת בית הכנסת. אביו נהג ללמדו בשבתות בביתו את כל סדר התנ"ך והמשניות מחולקים לשבתות השנה, עד שבמשך הזמן **ידע את כל התנ"ך** בעל פה עם כל הטעמים והדקדוקים. בתחילה שלחו אביו לבית הספר מקומי, אולם כאשר חזר באחד הימים מבית הספר וסיפר לאביו שראה את המורה נוטל תרנגולת, טורק על ראשה את הדלת וצולה אותה, האב הזדעזע עד עמקי נשמתו, בו ברגע הכריז האב: "מהיום אתם לא הולכים לבית הספר הזה". האב נותר איתן בדעתו וגם שיקבל איומים ברורים ומפורשים משליחי שלטון הערב רב שפעלו ככל שביכולתם להעביר את העולים מארצות המזרח על דתם, הם הבהירו לאב כי התעקשותו תגרום לכך שיפסיד את **הכרטיס האדום** צעד שמשמעותו מחסור חומשי באוכל ועבודה. למרות כל הלחצים והאימים התעקש האב על חינוך בניו, ובזכות כך זכה לבן שהאיר את העולם כולו בתורתו.

בלי לימוד המוסר אי אפשר להגיע לאמת.

הרב **בטילון יהודה זצ"ל** היה למעשה בעל עיניים צופיות עד כי העומדים סביבו היו נדהמים כי בדור זה נמצא איש קדוש כזה, **הרואה למרחקים** עצומים. ועל אף שהיה פעמים מביט ביד וכד' כל זאת עשה כדי להסתיר ראייתו, וכפי שמעיד מקרובו רבי ישראל גורמן הי"ו: פעם בילדותי ביקשתי שיביט לי ביד, **ויאמר לי מה רואה** והרב פטילון השבני בפשטות: אין אנו צריכים את היד אנו רואים הכל ואם בכל זאת תרצה אז נסתכל...

חולה בנפש, יותר קשה מאשר חולה בגוף.

מעט רוגע לא יגרום לך לפרוש ממרוץ החיים או לעוף לשוליים, אלא בסך הכל לחיות עם שרירים פחות. כמובנים לא הכל תלוי בך.

כשעומדת לפניך שאלה לבינור, חשוב: אין הייתה נהג בשאלה זו בשעת "נעילה" ביום הכיפורים?

נקודה למחשבה

יהודי בשם יצחק סלוצקי, נצר למשפחה גדולה ומסועפת בפולין, סיפר שהמשפחה שלהם הייתה בין הראשונות שהושמדו באושוויץ. רק הוא, שהיה אז בן שש עשרה, ואחותו הצעירה ממנו הצליחו בדרך לא דרך, **להימלט מאימת הנאצים** ולהסתתר. במשך תקופה ארוכה מאוד, הסתתרו השנים במרתף צר וטחוב מתחת לאדמה. "אסרתנו על אחותי לצאת מן המרתף וספקתי לה את כל צרכיה". יום אחד, בשבוע "מקניות", הרגיש בתכונה חשודה הרוחשת ליד המסתור שלהם, וכשהגיע למרתף, לא מצא את אחותו... "לא חשבתי אז על כלום, במוחי קננה רק מחשבה אחת ויחידה: כיצד להציל את אחותי...". בריצה פרץ מהמרתף ושאל את העוברים והשבים, האם ידוע להם היכן נמצאת אחותו. אלה הצביעו לו על בנין המפקדת הנאצית, שנמצאה במרכז הכפר. יצחק רץ אל הבניין ולא פחות ולא יותר-פרץ לתוכו. הוא נכנס אל תוך הבניין ופתח בועקות אימים: "**השיבו לי את אחותי, עכשיו!!!**" הקצינים הנאצים שמעו את ידו רגילים למחזות שכאלו, שלפו את אקדחיהם והתכוננו לירות בו. ברגע האחרון נמנע האסון. המפקד הראשי שמע אף הוא את הצעקות המזרות, הוציא את ראשו מחדרו וקרא ליהודי להיכנס אליו.

גם בלשכת המפקד, המשיך לצעוק שיחזירו לו את אחותו, עכשיו ומיד! וללא כל שהיות. המפקד היה משועשע מהמחזה, והבין שלפניו עומד טיפוס מיוחד במינו. החליט המפקד לטוות ביהודי. הוא הפתיע אותו באומרו, שהוא מוכן להשיב לו את אחותו בתנאי אחד: "את אחותך אני מוכן לשחרר **רק בוסן שיצמחו לך שערות בכף ידך!!!**" אמר המפקד הנאצי במבט שטני. יצחק לא התרגש ופשט את ידו לפני הנאצי הארור, וזה-השב להתעלף... בכף היד היו שערות רבות! פניו של המפקד חוורו וסמקו. "החזירו לו את אחותו וסלקוהו מכאן במהירות האפשרית...". צרחה הנאצי באימה.

יצחק ואחותו שרדו את המלחמה והגיעו לארץ ישראל. כעבור יובל שנים, סיפר יצחק לחבריו על "**המופת**" הזה. הסביר להם יצחק סלוצקי את פשר העניין: לאבא שלי הייתה מאפיה גדולה. כילד קטן הסתובבתי בין התנורים והמערבלים. בהיותי בן שבע, הכנסתי, כדרכו של ילד קטן, את ידי אל תוך המערבלים, וחתוכה של עור כף היד נקרעה. אז, בתי החולים עבדו בצורה פרימיטיבית למדי ובפיסת העור המושלת היו שערות, וכך הגיעו השערות לכף היד, ועם צמיחת העור, אף הן גדלו... "זכרוני" סיים הקשיש "שבד בבד עם רגשי ההויה לקב"ה על החסד שעשה עמדי, בכך שכף היד שנותרה שלמה, הצטננה אמי עד מאוד על המראה הלא סימפטי הזה, של השערות שנבטו מכף ידי. בכל פעם שיצאה אייתי לרחוב, ביקשה ממני **שאניס את היד לכיס**. כדי שלא יראו... גם אני עצמי התביישתי בכך, וחברי צחקו ולגלגו עלי, רק הקב"ה הצופה מסוף העולם ועד סופו, יכול היה לדעת על העתיד להתרחש בתקופת השואה, רק הוא ידע שיחטפו את אחותי, ואזדקק למופת הגילוי הזה של שערות בכף היד."

כל אדם נתקל במהלך חייו במקרים שבהם **בתחילה לא הבין על מה ולמה** עשה לו האלוקים כך. ורק לאחר שנים הוא זוכה ורואה-שהכל לטובה. (העורך)

יש אלוקים לא רק בשמיים, והוא אחראי על הכל. יוסף תקוע בכלא המצרי סתם, פשוט סתם. הוא התגלגל למצרים שלא באשמתו ונזרק לכלא על לא עוול בכפו. לפני שנתיים הבלית שם **שבי של תקוה**, כשפטר נכונה את חלומו של שר המשקים ובישר לו שהוא עתיד להשתחרר בקרוב בקרוב. "כשתצא, ביקש מהשר, "זכיר אותי לטובה לפני המלך ותוציא אותי מהסיוט הזה." **השר הנביא**, אבל שכח לקיים. שנתיים עברו, והגיע תורו של פרעה לחפש מישהו שיפתור את חלומותיו המטרידים. פתאום השר נזכר, ותוך שלוש דקות והצי יוסף הופך מאסיר רקוב למשנה למלך באימפריה הגדולה בעולם. יש תהליכים שצריכים להבשיל, **יש מציאות שעלולה להשתנות**. שורות תווים של אלפי אנשים מתמוגגות להרמוניה נפלאה; לכל נגן מבט מוגבל, ורק המנצח יודע איך לתזמן ולשלב את כולם. מה שצריך לקרות, יקרה. נשום עמוק. עשה את שלך ותן לקב"ה לעשות את שלו.

תפילת המתים, מגנה על החיים.

ישיבת ליקווד נקלעה למצב כלכלי קשה, וסכנת סגירה ריחפה עליה. כינס הגאון רבי **יוסף שלמה כהנון** זצ"ל, הרב מפנובוז' זצ"ל, את תורמי ישיבת פנובוז', והלהיב אותם להיחלץ לעזרת הישיבה **ולהצילה ממצוקתה**, בלא חשש שמא יהיה הדבר על חשבון ישיבתו. ואכן, הצליח הרב, ותורמים אלה באו לעזרת **ישיבת ליקווד** והצילו אותה מהתמוטטות.

על הגאון רבי **יצחק שור** זצ"ל (אב"ד גוואזדיץ) מסופר כיצד היה בורח מן הכבוד, שונא בצע ומסתפק במועט. עיירתו הייתה קטנה ולא נתפתה לקבל כתב הרבנות אשר הגישו אליו מעיר גדולה ועשירה בארץ אשכנז כמובא במעשה שלפנינו: כאשר באו אליו ראשי העיירה הגדולה והעשירה לבקשו לקחת המשרה על שכמו, **קצבו לו שטר גדול מאד**, ועשה עמם את כל החשבונות של ההכנסות וההוצאות והוכיח להם כי ההוצאות כגובה ההכנסות ולא ישרא בידו מאומה, ואם כן הרזי גם בעיירתו הקטנה והעניה אשר ההכנסות מועטות גם ההוצאות כגובה ההכנסות, ונמצא שבעיר הגדולה יהיה עמוס בעבודה רבה מבלי שירוויח יותר... ויענו לו ראשי העדה: "אם כן, **נוסיף לך** עוד על השכר הקצוב ויהיו לך לעודף על הוצאות ביתך". אמר להם הרב: "אבל מאין אקח להוצאות הדרך לנסוע מעיר לעיר... השתוממו האנשים על שאלתו ויאמרו: "היבצר מאתנו לתת לך להוצאות הדרך בעדך ובעד בני ביתך להביאכם אלינו בכרכרות מהודרות לשכון כבוד בעירנו ששל זה דאגתך?" השיב להם הרב: "לא על הוצאות הנסיעה לשם, אני דואג, כי אם על **הוצאות הדרך לשוב לכאן**, כי מי יודע אם אמצא חן בעיני כל העדה או אם תמצא העדה חן בעיני ואז אאלץ לשוב למקומי ומי יתן לי אז את הוצאות הדרך... לכן עדיף לי להמשיך לשבת בעיירתו הקטנה ולשמוח במה שיש לי".

כאשר אדם מחזיק בתעודת זהות מיופת של עצמיותו הרז זה מקור **לסכסוך פנימי** בלתי פוסק. רק תעודת זהות אמיתית תאפשר לו להיות בהרמוניה ורוחנית מתוך **אושר של אמת**.

סיפר הרב **אהרן** בן הגה"צ רבי **יחזקאל מוסיג**: על הגאון רבי אברהם חיים ברייז (רבי יחזקאל אצל הדוד הקרבנית ע"ה, יחד עם ילדיו בתוך הדברים היא ספרה שנקנתה הקרבנית בילה קראסיל ע"ה אשת הגה"ק ה"תפארת יוסף" ממטקס סודר זצ"ל אמה לפני פטירתה לבניה הרבנים הגאונים: 'לא יתייטי עם בן אדם, אלא עם **מלאך!**' ומקנה פמה דברים: מגדלת וקנשת בעלה, וביניהם: 'מבולק לא הרים עלי את קולו'. בפי הקטנה לתשה לתוף אָנני בשאלה: 'האם גם הדוד מעולם **לא הרים את קולו?**' הקרבנית תפצה לדעת מה שאָלה. תחלה התמקתי מלענות מתמת אי נעימות, אך כשקטרה ושאָלה אָמרת לה, וְכָף תְּגִיבָה: 'כן, גם הדוד מעולם לא הרים את קולו!'

רשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פי לא בחיל ולא בכח

יקח נא מעט מים ורחצו רגליכם והשיענו תחת העץ (בראשית יח, ד).

נסבור היה אברהם שהם ערביים שמשתחווים לאבק רגליהם והקפיד שלא להכניס עבודה וזה לביתו, על כן צוה לרחוץ רגליהם (בראשית רבה נ, ד. הובא ברש"י). והקשו המפרשים, כיצד יתכן שיהיו בעולם שוטים כאלה שמשתחווים לאבק רגליהם, ומה השכל וההיגיון שבכך? וביאר האדמו"ר הקדוש בעל ה'דברי יחזקאל' (רבי יחזקאל הלברשטאם, אב"ד בקהילת קודש שינאווא), שערביים היינו כינוי לסוחרים (יעו"ב ע"ה ע"א), ודרך הסוחרים לדמות בנפשם כי כוחם ועוצם ידם, הריעותם ורוב השתדלותם במסחר, הוא הנותן להם כח לעשות חיל, כפי ועיצם ידי עשה לי את החיל הזה (דברים ח, יז), ורק בזכות כך הם מרוויחים.

זוהי העבודה זרה שמתחווים לאבק רגליהם, דהיינו שחושבים שבידם וברגליהם הם משיגים ומרוויחים את ממונם, אך טעות הוא, לפי שלא בכח יגבר איש (שמואל א ב, ט), לא לחכמים לחם וגם לא לנבנים עשר (קהלת ט, יא), אלא הכל הוא בהשגחה פרטית מאיתו יתברך, כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל (דברים ח, יח), ומזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה עד ראש השנה (ביצה טז ע"א), וכל חריצות ומרוצתו של האדם לא יועילו לו שיקבל יותר ממה שנגזר עליו לקבל מראש השנה.

ולכן צוה עליהם אברהם לרחוץ רגליהם, דהיינו להסיר לרחוץ ולזכך את מחשבתם ותפיסתם שכוחם ועוצם ידם עושה להם את החיל, ולהישען תחת העץ, כדי שידעו שאין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים (פוסח מט ע"א), שהוא הנותן לנו כח לעשות חיל, והכל בגזירת עליון (יעו"ב ברמב"ן סוף פרשת בא).

יהי רצון שנזכה לחזק את אמונתו ובטחוננו בה יתברך, ובזכות כך נראה בישיעת ישראל השלימה, אמן.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

ילד מאחר לכיתה. המורה שואל אותו: "שוב אתה מאחר?" עונה הילד: "אמרת בעצמך שאף פעם לא מאחר ללמוד." **** **אתד** התלמידים שאל את המורה: "אתה חושב שזה הוגן להעניש אנשים על דברים שהם לא עשו?" המורה ענה: "בוודאי שלא!" אז התלמיד אמר: "פה, כי לא עשיתי שיעורים."

כל העלונים: hamaor.net

ופלא הדבר איך שהתקיים בראש הישיבה **הגרח"ב שיינברג** זצ"ל "ינבון בשיבה", שאף אחר עשרות שנים כגון בשנת תשנ"ג, עדיין היה עולה ומציע שאלות **הואין בסבלנות** לכל מי שרצה להציע לפניו תשובה על שאלתו. כשלא היה מרוצה בשלמות מתשובת הבחור, היה מרמז בידו כאומר תוסיף עוד **קצת עמם**... או שהיה אומר: צריך רק להוסיף קצת מלח ופלפל.

ביטחון והסתפקות במועט הם כללים לכל המידות

רבי שלום שבדרון זצ"ל היה מורה דרך באמונת חכמים, בכבודם של גדולי ישראל ובמוראם. הרגישויות שלו זיהו דקויות וגוונים, שנחשפו במלוא עוצמתם בעת שחלק כבוד ל"יראיו". פעם המתין ל"ברית" במחיצת כמה תלמידי חכמים. בשעת ההמתנה עמד ושוחה עם רעיו רבי **זאב איידלמן** זצ"ל ורבי **עוזא ברזל** זצ"ל אודות ההמתנה לברית שגם עליה מקבלים שכר. לפתע נכנס אחד מבני המשפחה והכריז: הסנדק, מרן **הגרא"מ שך** מגיע בעוד רגע. רבי שלום נרגש הוא הניח ידיו על כתפי חבריו כמבקש לצרפם לזכות הגדולה שנפלה ברעיונו: "בואו נתיישב על הספסל, אם נשב נוכל לכבד את הרב שך עם **כניסתו בקימה**... הם ישבו. כשנכנס מרן הרב שך, הם זקפו את קומתם לכבוד התורה.

הוטפים מתקשרים לקמזן אחד ומבקשים דמי כופר עבור בנו. הקמזן שואל אותם, "יש לילד שמיכה בלילה?" ההוטפים מרגיעים אותו ואומרים: "כן". "יש לו אוכל ומים?" "כן". "משיבים החוטפים, "יש גם אוכל ומים". הקמזן אומר להם, "אז אולי גם תבואו **לקחת את אחי?**"

מעשה בתלמיד חכם ידוע, שומר מצוות, שנהג להרצות את הרצאותיו במקום קלוקל שדעת גדול ישראל היה להתרחק ממקום זה. והנה בחג הסוכות, הלך אותו תלמיד חכם לבקר את הגאון רבי **איסר זלמן מליצר** זצ"ל. הוא נכנס לביתו בשעה שרבי איסר זלמן היה בעיצומה של שיחה תורנית בפני אורחים שהסבו בסוכתו וכלל לא הרגיש בכניסת הלה לסוכה. בתוך דבריו, הזכיר רבי איסר זלמן את דברי **חגי הנביא**: "הן ישא איש בשר קודש בכנף בגדו ונגע בכנפו אל הלחם ואל הנזיר ואל היין ואל שמן ואל כל מאכל היקדש, ויענו הכהנים ויאמרו לא. ויאמר חגי אם יגע טמא נפש בכל אלה היטמא, ויענו הכהנים ויאמרו יטמא" והסביר רבי איסר זלמן את הפסוק כך: "כאשר נוגעים בדבר שיש בו קדושה, עדיין אין נעשים כתוצאה מכך "קדושים", אבל כאשר נוגעים בדבר טמא, אזי נטמאים!" (רמז ברור ונוקב לאותו תלמיד חכם שמרצה במקום טמא).

אותו תלמיד חכם אשר סבור היה שרבי איסר זלמן מכוון בדבריו אלו אליו, **התקשה להבליג**, והעיר לרבי איסר זלמן: הרי הגמרא בפסחים (ז.) מסבירה את הפסוקים הללו בדרך אחרת לגמרי? השיב לו רבי איסר זלמן, אשר עדיין לא זיהה את האיש, ואמר: הגמרא אכן מסבירה את שאלותיו של חגי לכהנים ואת תשובותיהם בצורה שונה, אולם אין זה סותר את פירושינו.

לעילוי נשמת: ניסים ב רימה, שרה בת חורשי, דינה בת רוב, יוסף זהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיאל בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיה, שולמית חיה בת אסתר, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה, פנחס בן פנחס, נגאל בן מלכה, דוד ומרים אלבז, הרב אלעזר בן שמחה, יעקב בן אורית, יחזקאל בן שמחה, דדה בת אסתר בוגניס, יעקב בן נטלי, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלבז בן זוהרה אליעזר בן רגינה, אפרים אלחנן בן מרים, שלום בן אורה מורי הרב יורם אברגיל, הרב יהודה יאיר, שמעון בן רינה, ישראל בן שמחה סבג, ואסיה בת גוריה חלפון, שמואל בן רבקה זכאי **מרן הרב עובדיה יוסף בן גורגיה**